

Met deze lessuggestie werk je effectief aan de kerndoelen

Met de lessuggesties van lezeninhetpo.nl werk je aan de kerndoelen Nederlands, en aan de kerndoelen van andere leergebieden. Door jeugdliteratuur (voor) te lezen, en door het nadenken, praten en schrijven over boeken, kunnen je leerlingen namelijk allerlei vaardigheden opdoen. Daarom helpen deze lessuggesties je om jeugdliteratuur te

koppelen aan onder andere wereldoriëntatie, kunst en cultuur of burgerschap. Zo kun je effectief werken aan meerdere belangrijke kerndoelen. Meer weten over hoe je jeugdliteratuur kunt inzetten binnen andere vakken? Kijk op lezeninhetpo.nl.

Patina

tekst: Jason Reynolds
vertaling: Maria Postema

Condor 2024 - € 16,99 - ISBN: 9789464530650

Bevraagd
met een
Zilveren
Griffel
2025

Groep
7-8 (NL)
Leerjaar
5-6 (B)
Thema's
• familierelaties
• identiteit
• verlies en rouw
• vertrouwen op
jezelf en
anderen

**Van dit boek
kun je hier
een gratis
leesfragment
bekijken.**

**Je kunt het
hele boek ook
gratis lezen
via de online
Bibliotheek:**
• Lees het
e-boek
• Luister het
luisterboek

Patina, of Patty, is niet zoals de andere meiden uit haar klas. Haar vader is overleden en haar moeder heeft suikerziekte. Zij en haar zusje zijn bij hun peetouders gaan wonen en Patty moet wennen aan een nieuwe, elitaire school. Maar Patty heeft een talent: ze kan heel hard rennen. Ze komt in een hardloopteam waar het niveau erg hoog ligt. Als de druk stijgt, raakt Patty steeds vaker gefrustreerd, maar de coach wil geen slechte verliezer in zijn team hebben. En nu wil de coach dat Patty gaat rennen in een estafette, waar ze goed moet leren samenwerken. Hoe gaat ze dat in hemelsnaam doen?

1 Vooraf

Ghost, Patina, Sunny en Lu zijn vier jonge atleten met ieder hun eigen verhaal en achtergrond. Ze maken deel uit van de Defenders, een hardloopteam dat meedoet aan wedstrijden op topniveau. In elk boek in de serie staat een ander personage centraal. In het eerste deel volgde de lezer Ghost en in het tweede deel neemt Patina – Patty – het stokje over.

lezer bekijkt deze race vanuit de ogen van Patty. Patty is een buitengewoon personage: ze is sterk en vastberaden op de atletiekbaan, terwijl ze tegelijkertijd worstelt met haar verdriet en verantwoordelijkheidsgevoel voor haar moeder en zusje. Jason Reynolds gaf haar een stem die zowel realistisch als inspirerend is.

Patina gaat verder waar *Ghost* eindigde, met de belangrijke race van Ghost. Maar de

2 Introductie van het boek in de klas

Vraag de leerlingen wie het boek *Ghost* heeft gelezen. Leg daarna uit dat *Patina* het tweede deel in dezelfde serie is. Het verhaal sluit aan op *Ghost*, maar gaat verder vanuit de ogen van een ander personage. Bespreek kort met de leerlingen dat het bij deze boekenreeks niet erg is als je een boek overslaat. Elk boek gaat namelijk over een ander personage met een eigen verhaal.

Bekijk met de leerlingen de cover van het boek. Vraag:

- Op de cover zie je twee personen. Wie zouden dat kunnen zijn? Wat valt je op aan hun houding of gezichtsuitdrukking? Wat denk je dat ze aan het doen zijn?

- Wat zou de relatie tussen deze twee personen kunnen zijn? Zijn ze vrienden, familie of misschien teamgenoten?
- De titel van het boek is *Patina*. Waar denk je dat het verhaal over zal gaan?
- Onder de titel staat: 'Patty is geen bagger'. Wat zou daarmee bedoeld worden? Wat zegt dat volgens jou over Patty? En wat kan dit te maken hebben met de titel, de illustratie op de cover of het verhaal?

3 Voorlezen

Deze vragen zijn geïnspireerd op de methode 'boekgesprekken' van Aidan Chambers. Alle antwoorden zijn goed: alles mag en kan verteld worden. Wees nieuwsgierig naar wat de leerlingen te vertellen hebben en vraag door.

Doel van de vragen:

- De leerlingen denken na over de ontwikkeling die de personages doormaken.
- De leerlingen denken na over de invloed van je achtergrond en je thuissituatie op wie je bent en hoe je je voelt.

Lees steeds een hoofdstuk voor, of laat de leerlingen zelf (voor)lezen. Bij een aantal hoofdstukken zijn vragen geformuleerd, maar natuurlijk kun je na ieder hoofdstuk vragen stellen als:

- Wat denk je dat er nu gaat gebeuren?
- Wat vond je leuk, saai of onduidelijk?
- Met wie leefde je mee?

Lees hoofdstuk 1 en stel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Hoe voelt Patty zich als ze tweede wordt? Welke emotie herken je? Wat vind jij van de manier waarop ze reageert? Hoe had ze ook kunnen reageren?
- Wanneer zou Patty het liefst de theemokken op de grond willen gooien? Welk gevoel zit daar volgens jou achter?
- 'Na een tijdje zou de hele kast leeg zijn. Niets meer om uit te drinken.' Wat bedoelt Patty daarmee, denk je?
- 'Dat deed ze niet, ze drukte het allemaal weg.' Hoe denk jij dat Patty zich voelt als ze al die emoties zo lang wegdrukt?

Lees hoofdstuk 3 en stel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Wat bedoelt Patty denk je met een 'haarzwieper'?
- Hoe ziet Patty de relatie tussen een

haarzwieper en een bagger? Wat bedoelt ze daarmee?

- Waarin verschillen Patty's nieuwe en oude school van elkaar?
- Wat vindt Patty van de meiden uit haar projectgroepje? Voelt ze zich op haar gemak bij hen? Welk gevoel herken je?
- Patty zegt dat ze zich op de atletiekbaan soms meer thuis voelt dan thuis. Hoe komt dat, denk je? Wat zorgt ervoor dat je je ergens thuis voelt?

Lees hoofdstuk 6 en stel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Waarom vertelt Patty haar echte gevoelens niet aan Maddy? Wat houdt haar tegen?
- Patty spreekt over een storm. Hoe zag die storm eruit? Wat gebeurde er allemaal? Is de storm figuurlijk of letterlijk bedoeld? Hoe ging Patty met die storm om?
- Waarom voelt Patty zich verantwoordelijk voor Maddy? Denk je dat dit terecht is?
- Hoe reageert Patty op het briefje dat Maddy wil schrijven? Welke emotie herken je?
- Wat vindt Patty van oom Tony en Mamlie? Hoe ziet haar band met hen eruit?

Lees hoofdstuk 7 en stel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Waarom stuurt Patty haar moeder een smiley op bepaalde dagen? Hoe belangrijk zijn die smileys? Hoe kun je iemand nog meer steunen?
- Hoe reageerde Patty toen de meiden tijdens de pauze plaats voor haar maakten op de bank? Waarom reageerde ze op die manier, denk je?
- Toen Becca iets vertelde over Frida Kahlo, keken Taylor en TeeTee meteen naar Patty. Waarom deden ze dat, denk je? Wat zegt dat over hun kijk op Patty?

- Tijdens de ruzie met Krystal kon Patty haar emoties niet meer onderdrukken. Wat zei Krystal precies waardoor Patty zo boos werd? Wat was Patty's reactie?
- Hoe wordt de ruzie uiteindelijk opgelost? Wat vind je van deze oplossing? Hoe kun je een ruzie nog meer oplossen?

Lees hoofdstuk 9 en stel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Waarom doen Taylor en TeeTee zo vreemd als Becca vertelt over haar passie voor de ruimte, denk je? Hoe reageren ze op haar kamer? En Patty?
- Denk je dat Patty na dit hoofdstuk anders denkt over Becca? Hoe dacht ze eerst over Becca? Wat is er veranderd in haar beeld van Becca? Denk je dat ze haar anders had beoordeeld als Patty bijvoorbeeld is met Becca had gepraat? Wat kan het gevolg zijn van iemand meteen in een hokje plaatsen?
- Hoe ziet Patty Taylor en TeeTee nadat Taylors moeder hen kwam ophalen? Is haar beeld van hen veranderd?

Lees hoofdstuk 14 en stel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Wat is er anders aan deze avond dan aan andere avonden? Wat voor nieuwe dingen gebeuren er?
- Patty denkt: 'Maar wat moest ik zeggen? Het ging prima, want dat moest'. Wat wordt hier denk je mee bedoeld? Moet het altijd 'prima' gaan met je?
- Hoe voelt Patty zich als de tranen komen? Is ze er blij mee, denk je?
- Waarom heeft Patty de neiging om Becca te bedanken?
- Hoe reageert Patty op T-N-T? Wat vindt ze van hun gedrag?
- Wat betekent hardlopen voor Patty?

Lees hoofdstuk 16 en stel bijvoorbeeld de volgende vragen:

- Hoe is Patty veranderd tijdens deze wedstrijd, vergeleken met de wedstrijd aan het begin van het boek?
- Tijdens de wedstrijd laat een teamgenoot het stokje vallen. Hoe reageert Patty daarop? Denk je dat ze aan het begin van het boek ook zo had gereageerd?
- Patty zegt dat ze 'de benen van haar moeder' heeft. Wat bedoelt ze daarmee, denk je? Wat zegt dit over haar gevoel tijdens de race?

4A Verwerking: Meerdere versies van jezelf

De leerlingen denken na over de verschillende kanten die het personage Patty laat zien en ook over de verschillende versies die ze van zichzelf laten zien. Ze beschrijven en/of tekenen die versies op een vel papier.

Doelen:

- De leerlingen benoemen de verschillende kanten van het personage Patty.
- De leerlingen ontdekken dat het normaal is om verschillende versies van jezelf te laten zien.
- De leerlingen denken na over de verschillende kanten van zichzelf en leren hier woorden of beelden aan te geven.

Sluit aan bij kerndoel 3C (Nederlands - Literatuur): *De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen.*

Benodigheden:

- Vellen papier
- Potloden, stiften of kleurpotloden

1. Leg uit dat Patty zich in het verhaal op verschillende plekken anders voelt en gedraagt. Thuis, op school, bij de atletiekbaan – steeds lijkt er een andere versie van Patty tevoorschijn te komen. Soms lijkt het alsof ze steeds een ander ‘masker’ moet opzetten, afhankelijk van waar ze is en met wie.

2. Verdeel de klas in groepjes van drie of vier leerlingen. Laat ieder groepje Patty in het midden van een groot vel tekenen of schrijven, en daaromheen de verschillende versies van haar uitwerken. Denk aan: school-Patty, thuis-Patty, sport-Patty, zorgzame-Patty, enzovoorts. Ze mogen hierbij tekenen, schrijven of steekwoorden gebruiken.

3. Behandel kort het werk van de groepjes. Leg vervolgens uit dat het helemaal niet raar is om verschillende kanten van jezelf te laten zien. Iedereen doet dat. Je bent thuis misschien best druk, maar op school juist wat stiller. Of je bent op je sportclub anders dan bij je vrienden. Dat betekent niet dat je ‘nep’ bent, maar dat je je aanpast aan de plek en de mensen om je heen.

4. Laat de leerlingen individueel nadenken over op welke plekken zij anders zijn. Denk aan thuis, op school, bij opa en oma, op een sportclub of online. Welke versies van zichzelf laten zij daar zien?

5. Laat de leerlingen individueel minimaal twee versies van zichzelf tekenen of beschrijven op een nieuw vel papier. Ook hier mag weer gekozen worden voor tekenen, schrijven of een combinatie ervan. Ze zetten zichzelf, net als in de vorige opdracht, in het midden en tekenen/schrijven de versies van zichzelf eromheen.

6. Vraag of er leerlingen zijn die hun tekening of beschrijving willen delen met de klas. Maak duidelijk dat dit vrijwillig is. Het gaat om persoonlijke gevoelens, dus niemand hoeft iets te delen als dat niet fijn voelt.

4B Verwerking: wat is jouw drijfveer?

De leerlingen denken na over hun persoonlijke drijfveer en schrijven hier een korte tekst over.

Doelen:

- De leerlingen denken na over hun persoonlijke drijfveer.
- De leerlingen schrijven een korte tekst over wat hen kracht geeft, motiveert of helpt.
- De leerlingen luisteren actief naar elkaars verhaal en leren elkaar beter kennen.

Sluit aan bij kerndoel 4B (Nederlands - Communicatie): *De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen.*

Sluit aan bij kerndoel 8B (Nederlands - Communicatie): *De leerling verkent de waarde van literatuur.*

Benodigheden:

- Vellen schrijfpapier
- Schrijfgerei

1. Lees samen het laatste deel van hoofdstuk 14, vanaf de zin op pagina 181: 'Dus dan bleef voor mij Frida's jeugd over...'

2. Voer een klassengesprek over dit fragment. Bespreek met de leerlingen hoe Patty hardlopen gebruikt om haar hoofd leeg te maken. Vraag: wat zou ze daarbij allemaal kunnen voelen? Welke emoties zou ze hierbij hebben? (Denk aan: vrijheid, rust, focus, trots, controle, kracht.) Laat de leerlingen uitleggen waarom ze iets vinden. Is dat voor iedereen zo? Laat ze op elkaar reageren en doorvragen.

3. Leg uit dat iedereen iets heeft wat hem of haar helpt of kracht geeft. Dat kan een activiteit zijn, een plek, een persoon, een herinnering of zelfs een droom. Dit noemen we een *drijfveer*: iets dat je in beweging zet of je helpt als het moeilijk is.

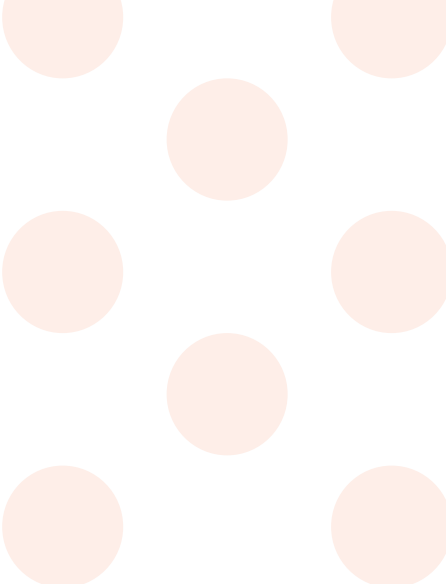
4. Laat de leerlingen nadenken over hun eigen drijfveer. Ze schrijven hierover een korte tekst van vijf tot tien zinnen. Gebruik hierbij eventueel onderstaande vragen als hulpmiddel:

- Wat geeft jou kracht of maakt je blij als je het moeilijk hebt?
- Wanneer vergeet je alles om je heen?
- Wat helpt je om rustig te worden of door te zetten?
- Is er iets dat je graag doet of waar je van droomt?
- Wat maakt jou trots?

Let op: laat de leerlingen niet hun naam op hun tekst zetten. Deze blijft anoniem.

5. Laat de leerlingen hun tekst dubbelvouwen. Verzamel de teksten en hussel ze door elkaar. Lees een willekeurige tekst voor. Vraag de klas: wat vinden jullie mooi of bijzonder aan de tekst? Daarna mogen de leerlingen raden van wie ze denken dat de tekst is.

6. Sluit de les af met een korte reflectie. Wat vonden de leerlingen het mooist, verrassendst of meest herkenbaar aan de teksten van de andere leerlingen?

5 Verder lezen

- Ook lezen over de teamgenoten van Patty? Lees dan *Ghost*, het eerste deel van de Track-serie van Jason Reynolds. Of lees Reynolds' boek *Let goed op*, waarin je de verhalen van tien verschillende kinderen leest. Thema's uit *Patina*, zoals zorgen voor zieke ouders, komen ook hierin terug.
- Lees *De zomer die alles was* van Mariska Overman als je verder in gesprek wilt gaan over dood en verlies. Hierin verlangt Puca dat de zomervakantie voorbij is, zodat ze naar de middelbare school kan en niet meer raar gevonden wordt. Wanneer ze de zieke Rover ontmoet, die juist wil dat de tijd langzaam gaat, moet ze kiezen of ze hem wil helpen de tijd te vertragen.

Colofon

© Stichting Lezen

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek op school (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek)

Auteur

Patsboem! educatief

Vormgeving

Hocus (studiohocus.nl)

www.lezen.nl